



**DREPT INTERNAȚIONAL PUBLIC  
PUBLIC INTERNATIONAL LAW  
МЕЖДУНАРОДНОЕ ПУБЛИЧНОЕ ПРАВО**

**PROTECȚIA DREPTURILOR DE PROPRIETATE INTELECTUALĂ  
ÎN JURISPRUDENȚA CURȚII EUROPENE A DREPTURILOR OMULUI**

**PROTECTION OF INTELLECTUAL PROPERTY RIGHTS IN THE  
JURISPRUDENCE OF THE EUROPEAN COURT OF HUMAN RIGHTS**

**ЗАЩИТА ПРАВ ИНТЕЛЛЕКТУАЛЬНОЙ СОБСТВЕННОСТИ  
В ПРАКТИКЕ ЕВРОПЕЙСКОГО СУДА ПО ПРАВАМ ЧЕЛОВЕКА**

CAZACU Doina\* / CAZACU Doina / КАЗАКУ Дойна  
<https://orcid.org/0000-0002-0425-189X>

STAȘCOV Doina\*\* / STASHCOV Doina / СТАШКОВ Дойна  
<https://orcid.org/0009-0006-9686-658X>

**ABSTRACT:**

**PROTECTION OF INTELLECTUAL PROPERTY RIGHTS IN THE JURISPRUDENCE OF  
THE EUROPEAN COURT OF HUMAN RIGHTS**

Intellectual property (IP) is no longer viewed merely as an economic monopoly, but as a fundamental human right, essential for creative dignity and the progress of society. Its evolution has followed a long path, from the first technical conventions at the end of the 19th century to its full integration into the human rights protection system under the auspices of the United Nations and the Council of Europe. The protection of intellectual property rights (IPR) has become an essential component of the European system of fundamental rights, through the extensive interpretation of the notion of “possessions” under Article 1 of Protocol No. 1 to the European Convention on Human Rights.

The European Court of Human Rights (ECtHR) recognizes patents, trademarks, and copyrights as intangible assets with economic value, imposing on States positive obligations to ensure effective protection.

---

\*CAZACU Doina - doctor în drept, conferențiară universitară, Universitatea de Stat din Moldova, Facultatea de Drept, Departamentul Drept Internațional și European. (Chișinău, Republica Moldova). / CAZACU Doina - Ph.D in Law, Associate Professor, State University of Moldova, Faculty of Law, Department of International and European law. (Chisinau, Republic of Moldova). / КАЗАКУ Дойна - Кандидат юридических наук, доцент, Государственный университет Молдовы, Факультет права, Департамент международного и европейского права. (Кишинев, Республика Молдова). E-mail: [doina.cazacu@yahoo.com](mailto:doina.cazacu@yahoo.com) ; <https://orcid.org/0000-0002-0425-189X>

\*\*STAȘCOV Doina - studentă în anul III la Facultatea de Drept din cadrul Universității de Stat din Moldova, (Chișinău, Republic of Moldova)./ STASHCOV Doina - third-year student at the Faculty of Law of the Moldova State University (Chișinău, Republic of Moldova)./ СТАШКОВ Дойна - студентка III курса юридического факультета, Молдавского Государственного Университета (Кишинёв, Республика Молдова). E-mail: [doina.stascov@justice.md](mailto:doina.stascov@justice.md); +37367133470; <https://orcid.org/0009-0006-9686-658X>

This research analyzes the way in which the ECtHR maintains the balance between the creator's exclusive right and the general public interest in progress, culture, and the free circulation of information.

In the digital era, this tension becomes critical, as the protection of intellectual property frequently collides with the freedom of expression guaranteed by Article 10. States enjoy a wide margin of appreciation, but their interventions must remain proportionate to the legitimate aim pursued. The paper explores the mechanisms for integrating IPR into the conventional system, the admissibility criteria, and the standards of review applied by the Court.

**Keywords:** intellectual property, WIPO, ECtHR, fundamental rights, case-law.

**JEL Classification:** K10, K33; K31

**Universal Decimal Classification:** 342.7; 341; 349.23/24 ; 341.2; 341.231.14; 347.99(4)

<https://doi.org/10.61753/1857-1999/2345-1963/2025.22-2.01>

РЕЗУМАТ:

### PROTECȚIA DREPTURILOR DE PROPRIETATE INTELECTUALĂ ÎN JURISPRUDENȚA CURȚII EUROPENE A DREPTURILOR OMULUI

Proprietatea intelectuală (PI) nu mai este văzută doar ca un monopol economic, ci ca un drept fundamental al omului, esențial pentru demnitatea creatoare și progresul societății. Evoluția proprietății intelectuale a parcurs un drum lung, de la primele convenții tehnice de la sfârșitul secolului XIX, până la integrarea deplină în sistemul de protecție a drepturilor omului sub egida ONU și a Consiliului Europei. Protecția dreptului proprietății intelectuale (DPI) a devenit o componentă esențială a sistemului european de drepturi fundamentale, prin interpretarea extensivă a noțiunii de „bun” din Articolul 1 al Protocolului nr. 1 la Convenția Europeană a Drepturilor Omului.

Curtea Europeană a Drepturilor Omului recunoaște brevetele, mărcile și drepturile de autor ca active imateriale cu valoare economică, impunând statelor obligații pozitive de protecție efectivă. Cercetarea analizează modul în care CtEDO menține echilibrul între dreptul exclusiv al creatorului și interesul public general pentru progres, cultură și libera circulație a informațiilor.

În era digitală, urmează a fi analizată cu prudență tensiunea corelația dintre protecția PI și alte drepturi, deoarece intră adesea în coliziune cu libertatea de exprimare garantată de Articolul 10 al CEDO. Statele dispun de o marjă largă de apreciere, dar intervențiile lor trebuie să rămână proporționale cu scopul legitim urmărit. Lucrarea explorează mecanismele de integrare a DPI în sistemul convențional, criteriile de admisibilitate și standardele de control aplicate de Curte. La nivel global, piatra de temelie este Articolul 27 alin. (2) din Declarația Universală a Drepturilor Omului (1948), care recunoaște protecția intereselor morale și materiale ale autorilor.

**Cuvinte cheie:** proprietate intelectuală, OMPI, CEDO, drepturi fundamentale, jurisprudența.

**JEL Classification:** K 10, K 33; K 31

**CZU:** 342.7; 341; 349.23/24 ; 341.2; 341.231.14; 347.99(4)

<https://doi.org/10.61753/1857-1999/2345-1963/2025.22-2.01>

РЕЗИОМЕ:

### ЗАЩИТА ПРАВ ИНТЕЛЛЕКТУАЛЬНОЙ СОБСТВЕННОСТИ В ПРАКТИКЕ ЕВРОПЕЙСКОГО СУДА ПО ПРАВАМ ЧЕЛОВЕКА

Интеллектуальная собственность (ИС) больше не рассматривается исключительно как экономическая монополия, а как фундаментальное право человека, необходимое для творческого достоинства личности и прогресса общества. Её эволюция прошла долгий путь — от первых технических конвенций конца XIX века до полной интеграции в систему защиты прав человека под эгидой ООН и Совета Европы. Защита прав интеллектуальной собственности (ПИС) стала важной составляющей европейской системы фундаментальных прав благодаря расширительному толкованию понятия «имущество» в статье 1 Протокола № 1 к Европейской конвенции о правах человека.

Европейский суд по правам человека (ЕСПЧ) признаёт патенты, товарные знаки и авторские права нематериальными активами, обладающими экономической ценностью, и возлагает на государства позитивные обязательства по обеспечению их эффективной защиты. Исследование анализирует, каким

образом ЕСПЧ поддерживает баланс между исключительным правом создателя и общим публичным интересом в прогрессе, культуре и свободном обращении информации.

В цифровую эпоху это напряжение становится критическим, поскольку защита интеллектуальной собственности часто вступает в конфликт со свободой выражения мнения, гарантированной статьёй 10 Конвенции. Государства обладают широкой свободой усмотрения, однако их вмешательство должно оставаться пропорциональным преследуемой законной цели. Работа исследует механизмы интеграции ПИС в конвенционную систему, критерии приемлемости и стандарты контроля, применяемые Судом.

**Ключевые слова:** интеллектуальная собственность, ВОИС, ЕСПЧ, фундаментальные права, прецедентная практика.

**JEL Classification:** K 10, K 33; K 31

**УДК:** 342.7; 341; 349.23/24 ; 341.2; 341.231.14; 347.99(4)

<https://doi.org/10.61753/1857-1999/2345-1963/2025.22-2.01>

## Introducere

Proprietatea intelectuală (PI) nu mai este privită doar ca un instrument economic de monopol, ci ca un drept fundamental al omului, esențial pentru demnitatea creatoare și progresul societății. Evoluția protecției sale a parcurs un drum lung, de la primele convenții tehnice de la sfârșitul secolului al XIX-lea, până la integrarea deplină în sistemul de protecție a drepturilor omului sub egida ONU și, ulterior, a Consiliului Europei prin Curtea Europeană a Drepturilor Omului (CtEDO).

Protecția drepturilor de proprietate intelectuală (DPI) <sup>1</sup>a încetat de mult să fie un domeniu pur tehnic sau comercial, devenind o componentă esențială a sistemului european de protecție a drepturilor fundamentale. În jurisprudența CtEDO, această evoluție este marcată de interpretarea extensivă a noțiunii de „bun”, consacrată de Articolul 1 din Protocolul nr. 1 la Convenție. Deși textul original al Convenției nu menționează explicit brevetele, mărcile sau drepturile de autor, judecătorii de la Strasbourg au recunoscut că aceste active imateriale posedă o valoare economică certă, impunând statelor obligații pozitive de a le asigura o protecție juridică efectivă.

Importanța cercetării rezidă în analiza modului în care CtEDO reușește să mențină un echilibru echitabil între interesele contrare: pe de o parte, dreptul exclusiv al creatorului de a-și exploata opera și, pe de altă parte, interesul public general pentru progres, cultură și libera circulație a informațiilor. Această tensiune devine critică în era digitală, unde protecția proprietății intelectuale intră frecvent în coliziune cu libertatea de exprimare garantată de Articolul 10 CtEDO. Jurisprudența Curții, demonstrează că statele dispun de o marjă largă de apreciere, dar intervenția lor trebuie să rămână întotdeauna proporțională cu scopul legitim urmărit.

Prezenta lucrare își propune să exploreze mecanismele prin care protecția DPI a fost integrată în sistemul convențional, analizând criteriile de admisibilitate și standardele de control aplicate de Curte, necesare pentru a consolida sau, după caz, pentru a limita aplicarea riguroasă a legilor naționale privind proprietatea intelectuală, asigurând astfel un climat juridic predictibil și echitabil într-o societate democratică.

Piatra de temelie a protecției drepturilor creatorului la nivel global este *Declarația Universală a Drepturilor Omului (1948)*. Conform *Articolului 27 (2)*, „orice persoană are dreptul la protecția intereselor morale și materiale ce decurg din orice producție științifică, literară sau artistică al cărei autor este”. Această prevedere instituie obligația națiunilor de a recunoaște legătura indisolubilă dintre

<sup>1</sup>Consiliul European, Consiliul Uniunii Europene, [Online], <https://www.consilium.europa.eu/ro/policies/intellectual-property-rights/>, (vizualizat la 24.03.2026).

<sup>2</sup>Articolul 1 din Protocolul nr. 1 la Convenție, [Online], [https://ier.gov.ro/wp-content/uploads/2020/10/Guide-Art.-1-Protocol-1\\_30.04.2020\\_RO.pdf#:~:text=Prezentul%20ghid%20a%20fost%20C3%AEntocmit%20de%20Direc%C8%9Ba.oblig%C4%83%20Curtea.%20Poate%20suferi%20modific%C4%83ri%20de%20form%C4%83](https://ier.gov.ro/wp-content/uploads/2020/10/Guide-Art.-1-Protocol-1_30.04.2020_RO.pdf#:~:text=Prezentul%20ghid%20a%20fost%20C3%AEntocmit%20de%20Direc%C8%9Ba.oblig%C4%83%20Curtea.%20Poate%20suferi%20modific%C4%83ri%20de%20form%C4%83), (vizualizat la 24.03.2026).





Articolul 1 din Protocolul nr. 1 se aplică și brevetelor<sup>1</sup>, dreptului de autor<sup>2</sup>, dreptul la opere muzicale și interesele economice derivate din acestea, inclusiv prin intermediul unui contract de licență<sup>3</sup>.

Colaborarea dintre OMPI și CtEDO reprezintă o convergență necesară între protecția inovației și respectarea libertăților fundamentale. OMPI stabilește normele tehnice și tratatele globale pentru protecția proprietății intelectuale, în timp ce CtEDO oferă protecție acestor drepturi prin prisma drepturilor fundamentale ale omului.<sup>4</sup>

### **Jurisprudența CtEDO în examinarea cauzelor versus Republica Moldova în domeniul proprietății intelectuale:**

La elaborarea Legii privind dreptul de autor și drepturile conexe<sup>5</sup>, este compatibilă cu Convenția de la Berna, Convenția de la Roma, Acordul privind aspectul comercial al drepturilor de proprietate intelectuală (TRIPS)<sup>6</sup>, Tratatul OMPI cu privire la dreptul de autor și Tratatul OMPI cu privire la interpretări și fonograme<sup>7</sup>. *Cauza Bălan vs. Republica Moldova (Cererea nr. 19247/03)*<sup>8</sup> și *AsDAC vs. Republica Moldova* din 19 septembrie 2007 (*Cererea nr. 47384/07*)<sup>9</sup> reprezintă un cadru de referință elocvent în vederea aprecierii și interpretărilor aduse de către Curte, în coraport cu Republica Moldova, privind proprietatea intelectuală.

Cauza *Bălan vs. Republica Moldova*, reclamantul, Vasile Bălan,<sup>10</sup> care era titularul unui drept de proprietate intelectuală asupra unei opere (o fotografie) utilizată de autorități publice fără autorizație și fără remunerare. Potrivit circumstanțelor cauzei, în anul 1985 reclamantul a publicat fotografia „Cetatea Soroca” în albumul *Poliptic Moldav*. Între anii 1996-2000, acea fotografie a fost folosită, fără acordul reclamantului, în calitate de fundal pentru buletinele de identitate emise de către Ministerul Afacerilor Interne al Republicii Moldova. Astfel, reclamantul a depus o cerere de chemare în judecată cu privire la apărarea dreptului de autor și repararea prejudiciului material și moral. Prin hotărârea sa din 6 noiembrie 2001, Tribunalul Chișinău a admis acțiunea respectivă, acordând reclamantului 180.000 de lei în calitate de despăgubire pentru prejudiciul material și 3.600 de lei pentru prejudiciul moral. Ulterior, prin decizia sa din 26 martie 2002, Curtea de Apel Chișinău a casat hotărârea instanței de fond, respingând pretențiile reclamantului cu privire la repararea prejudiciului. În final, prin decizia sa definitivă din 16 octombrie 2002, Curtea Supremă de Justiție a respins cererea de recurs a reclamantului, ca fiind inadmisibilă. La 15 iulie 2008 reclamantul a depus o cerere de revizuire împotriva deciziei Curții Supreme de Justiție din 16 octombrie 2002. Prin decizia sa din 12 noiembrie 2008, Curtea Supremă de Justiție a admis cererea respectivă, a casat decizia Curții de Apel din 26 martie 2002 și a menținut hotărârea Tribunalului Chișinău din 6 noiembrie 2001.

Instanțele naționale au refuzat sistematic să-i acorde compensații, invocând interpretări restrictive ale legii privind dreptul de autor și drepturile conexe, care nu ar fi permis acordarea de despăgubiri în

<sup>1</sup>Cauza Smith Kline și French Laboratories Ltd împotriva Țărilor de Jos, [Online], <https://hudoc.echr.coe.int/eng#%7B%22itemid%22%3A%22001-738%22%7D>

<sup>2</sup> Cauza Melnychuk împotriva Ucrainei, [Online], <https://hudoc.echr.coe.int/eng#%7B%22itemid%22%3A%22001-70089%22%7D>

<sup>3</sup> Cauza SIA AKKA/LAA împotriva Letoniei, [Online], <https://hudoc.echr.coe.int/eng#%7B%22itemid%22%3A%22001-164659%22%7D>, pct. 55

<sup>4</sup>When Private International Law Meets Intellectual Property Law A Guide for Judges, disponibil [Online], [https://www.wipo.int/edocs/pubdocs/en/wipo\\_pub\\_1053.pdf](https://www.wipo.int/edocs/pubdocs/en/wipo_pub_1053.pdf) (vizualizat la 24.03.2026)

<sup>5</sup>.Legea cu privire la drepturile de autor și drepturile conexe, nr. 139 din 2 iulie 2010

<sup>6</sup>Acordul privind aspectul comercial al drepturilor de proprietate intelectuală (TRIPS), [Online], [https://www.wto.org/english/docs\\_e/legal\\_e/27-trips.pdf](https://www.wto.org/english/docs_e/legal_e/27-trips.pdf)

<sup>7</sup>Acordul O.M.P.I. cu privire la interpretări și fonogramele, semnat la Geneva, Hotărârea Parlamentului nr.1452-XIII din 28 ianuarie 1998, [Online], [https://www.agepi.md/sites/default/files/law/national/wipo\\_copyright2.pdf](https://www.agepi.md/sites/default/files/law/national/wipo_copyright2.pdf)

<sup>8</sup>Bălan vs. Moldova din 29 ianuarie 2028 (Cererea nr. 19247/03), [Online], <https://hudoc.echr.coe.int/eng#%7B%22itemid%22%3A%22001-127424%22%7D> (vizualizat la 30.03.2026)

<sup>9</sup> Cauza AsDAC vs. Republica Moldova din 19 septembrie 2007 (Cererea nr. 47384/07), [Online], <https://hudoc.echr.coe.int/eng#%7B%22appno%22%3A%2247384/07%22%2C%22itemid%22%3A%22001-116627%22%7D>

<sup>10</sup>Cauza Bălan vs Republica Moldova, [Online], <https://hudoc.echr.coe.int/fre#%7B%22display%22%3A%22001-127424%22%2C%22languageisocode%22%3A%22RUM%22%2C%22appno%22%3A%2219247/03%22%2C%22documentcollectionid%22%3A%22CHAMBER%22%2C%22itemid%22%3A%22001-127424%22%7D>

cazul utilizării pentru scopuri oficiale. Opera reclamantului a fost folosită de stat fără contract de licență și fără plată de redevențe. Reclamantul a inițiat acțiuni în justiție internă, a invocând violarea dreptului de proprietate intelectuală, susținând că refuzul instanțelor naționale de a-i acorda despăgubiri pentru încălcarea dreptului său de proprietate intelectuală constituie o ingerință disproporționată în bunul său nefiind respectat principiul proporționalității: Statul nu a demonstrat un echilibru just între interesul general (utilizarea publică) și protecția drepturilor de autor. Astfel, a fost constatată violarea Articolului 1 din Protocolul nr. 1.<sup>1</sup>

Cauza *Balan v. Republica Moldova* (nr. 2) se referă la procedurile redeschise la nivel național în urma hotărârii Curții în cauza *Balan v. Moldova* (nr. 19247/03), prin care s-a constatat încălcarea drepturilor reclamantului garantate de Articolul 6 § 1 din Convenția pentru apărarea drepturilor omului și a libertăților fundamentale (în continuare „Convenția”) și de Articolul 1 din Protocolul nr. 1 la Convenție.

Prima cauză examinată de către CtEDO în speța *Balan v. Moldova* a ridicat mai multe semen de întrebare față de autoritățile din Republica Moldova, astfel că, în 2009, Ministerul Dezvoltării Informaționale a depus o cerere cu privire la explicarea dispozitivului deciziei Curții Supreme de Justiție din 12 noiembrie 2008, în partea privind repararea prejudiciului. Prin încheierea sa din 11 martie 2010, Curtea Supremă de Justiție a indicat că suma acordată reclamantului în baza hotărârii Curții în cauza *Balan v. Moldova* trebuia să fie exclusă din suma datorată acestuia în baza deciziei Curții Supreme de Justiție din 12 noiembrie 2008. Din aceste considerente, reclamantul a depus o nouă cerere în fața Curții, invocând că modul în care Curtea Supremă de Justiție explicase dispozitivul deciziei sale din 12 noiembrie 2008 ar fi încălcat principiul securității raporturilor juridice și dreptul său la protecția proprietății, contrar Articolului 6 § 1 din Convenție și Articolului 1 din Protocolul nr. 1 la Convenție. CtEDO a notat că instanța supremă nu a reținut niciodată în decizia sa din 12 noiembrie 2008 faptul că a corectat o eroare judiciară. De fapt, ea a respins anterior o cerere de revizuire împotriva deciziei Curții Supreme de Justiție din 12 noiembrie 2008, constatând că acordarea despăgubirilor de către instanțele naționale, pe lângă cea acordată deja în hotărârea principală, nu a subminat legalitatea procedurii. Prin urmare, este evident că însăși Curtea Supremă de Justiție nu a constatat nicio eroare judiciară în prezenta cauză<sup>2</sup>. În acest context, în loc să își revizuiască hotărârea sa din 12 noiembrie 2008, Curtea Supremă de Justiție a ales să explice modul de executare a acesteia. Cu toate acestea, ea nu s-a referit la alte circumstanțe noi, altele decât cele care făceau parte din dosarul cauzei în momentul adoptării hotărârii. În plus, aceeași instanță, la adoptarea deciziei din 12 noiembrie 2008, nu a considerat necesară deducerea vreunei sume din cuantumul despăgubirii în favoarea reclamantului, deși cunoștea despre hotărârea în cauza respectivă<sup>3</sup>.

În cauza *AsDAV vs. Republica Moldova*<sup>4</sup>, CtEDO a hotărât că utilizarea necompensată a operelor de către o autoritate publică constituie o încălcare a articolului 1 din Protocolul nr. 1 la CEDO. S-a constatat că, Curtea Supremă de Justiție a Republicii Moldova a încălcat dreptul la proprietate prin atribuirea operelor în domeniul public atunci când au fost bătute pe monede comemorative, deși Banca Națională a Republicii Moldova (BNM) nu a obținut autorizația prealabilă din partea autorilor. În cererea sa, AsDAV a susținut că refuzul Curții Supreme de Justiție a acorda despăgubiri constituie o încălcare a dreptului de proprietate al reclamantilor. Curtea Supremă de Justiție a susținut că dreptul de autor care poate exercita o acțiune în temeiul articolului 1 din Protocolul nr. 1, impune ca reclamantul să dețină un anumit tip de posesie, iar o astfel de posesie nu există. Cu toate acestea, Legea privind dreptul de autor și drepturile conexe, prevede că drepturile autorilor decurg din crearea

<sup>1</sup>Bernd Justin Jütte (University College Dublin), European Court of Human Rights rebukes Moldova for unauthorized and unremunerated use of artworks on commemorative coins, 15 January 2021, disponibil [Online], <https://legalblogs.wolterskluwer.com/copyright-blog/european-court-of-human-rights-rebukes-moldova-for-unauthorized-and-unremunerated-use-of-artworks-on-commemorative-coins/>, (vizualizat la 31.03.2026).

<sup>2</sup> Cauza *Balan vs Republica Moldova* (2), [Online], <https://agent.gov.md/comunicate-de-presa/balan-v-republica-moldova-nr-2/>,

<sup>3</sup> Cauza *Balan vs Republica Moldova* (2), [Online], <https://hudoc.echr.coe.int/eng#%7B%22itemid%22:%5B%22001-221436%22%5D%7D>

<sup>4</sup>Cauza *AsDAV vs. Republica Moldova*, [Online], <https://hudoc.echr.coe.int/eng#%7B%22languageisocode%22:%5B%22FRE%22%5D,%22appno%22:%5B%2247384/07%22%5D,%22documentcollectionid%22:%5B%22CHAMBER%22%5D,%22itemid%22:%5B%22001-206726%22%5D%7D>

operei. Potrivit Curții Supreme de Justiție, reclamanții prin predarea operelor lor către BNM, au acceptat că acestea nu vor fi protejate de dreptul de autor, în timp ce AGEPI a indicat asupra faptului că reclamanții era titularii drepturilor.<sup>1</sup> Concursul la care au participat reclamanții nu includeau careva restricții sau condiționalități privind protecția drepturilor de autor.

În aplicarea art. 1 din Protocolul nr. 1 la CEDO, Curtea verifică dacă dreptul invocat are un caracter patrimonial și o valoare economică<sup>2</sup>. Din analiza jurisprudenței Curții de la Strasbourg putem deduce niște linii directoare care sunt aplicabile în spețele privind proprietatea intelectuală, și anume.

*Interpretare autonomă și evolutivă a noțiunii de „bun”*, include drepturi necorporale (fotografie, opere artistice, drepturi conexe). CtEDO nu este limitată de calificarea dreptului național. Nu doar drepturile existente, ci și expectativele rezonabile de remunerație sunt protejate (AsDAC vs Republica Moldova – dreptul de a colecta remunerații; Cauza Balan vs Republica Moldova – dreptul fotografului la compensație).

*Echilibrul just (proporționalitatea)*, principiul central în cauza *Bălan vs. Moldova* echilibrul a fost respectat (interes public predominant), însă în cazul *AsDAC vs. Republica Moldova*, echilibrul a fost rupt (utilizare comercială/publică fără consimțământ și fără compensație). CtEDO a reiterat că „utilizarea unei opere pentru scopuri oficiale sau publice necesită totuși consimțământul autorului” și că o regulă automată de trecere în domeniul public constituie ingerință nejustificată. Aplicarea acestor principii în contextul Republicii Moldova evidențiază atât relevanța standardelor europene, cât și anumite dificultăți de adaptare. Deși numărul cauzelor în materia strictă a proprietății intelectuale este relativ redus, mecanismele de analiză dezvoltate și sunt pe deplin aplicabile. Astfel, orice ingerință a autorităților naționale — fie că este vorba despre refuzul înregistrării unei mărci, limitarea exploatarei unui drept de autor sau lipsa protecției efective împotriva încălcărilor — trebuie examinată prin prisma criteriilor stabilite de CtEDO: existența unui „bun”, identificarea unei ingerințe și verificarea proporționalității acesteia.

*Marja de apreciere a statelor*, în reglementarea PI, dar supusă controlului european. Republica Moldova beneficiază de marjă, însă CtEDO a sancționat eroarea de drept a instanțelor supreme (AsDAC)<sup>3</sup> și lipsa de diligență în evaluarea proporționalității.

### Concluzii:

Punerea în aplicarea a mecanismelor internaționale, regionale și naționale în materie de proprietate intelectuală încubă obligația statelor de a recunoaște, de a proteja și de a garanta. Proprietatea intelectuală reprezintă astăzi o garanție a libertății de a crea și a dreptului de a beneficia de roadele muncii sale intelectuale într-un spațiu juridic securizat.

Între normele OMPI și sistemul CtEDO există o relație de intersecție juridică, nu de subordonare, prin care standardele globale sunt filtrate prin prisma drepturilor fundamentale europene. Jurisprudența CtEDO asigură un echilibru delicat între interesul privat al titularului de drepturi exclusive și interesul public general privind progresul cultural, științific și libera circulație a informațiilor.

Cercetarea practicii CtEDO în cauzele versus Republica Moldova demonstrează o aplicare coerentă și progresivă a standardelor europene în domeniul proprietății intelectuale.

Jurisprudența CtEDO obligă autoritățile naționale (în special instanțele supreme și autoritățile publice - Agenția de Stat pentru Proprietate Intelectuală) să respecte consimțământul autorului și remunerația echitabilă, evitând calificări automate în domeniul public. Această abordare reflectă adaptarea dreptului european la economia cunoașterii, unde creația intelectuală reprezintă o valoare patrimonială esențială, protejată sub controlul proporționalității.

Cauzele împotriva Moldovei au determinat revizuri în legislația privind dreptul de autor și constituie un mecanism eficient de interpretare a legislației naționale.

<sup>1</sup>Cauza Asociația „Drepturi de Autor și Conexe” vs BNM, [Online], [https://jurisprudenta.csj.md/search\\_col\\_civil.php?id=65453](https://jurisprudenta.csj.md/search_col_civil.php?id=65453)

<sup>2</sup> Curtea Europeană a Drepturilor Omului, Ghid privind art. 1 din Protocolul nr. 1 la Convenția Europeană a Drepturilor Omului. Protecția proprietății, 2020, pag. 13

<sup>3</sup>Asociația pentru Drepturi de Autor și Drepturi Conexe din Moldova („AsDAC”) împotriva Republicii Moldova, [Online], <https://hudoc.echr.coe.int/eng/#%7B%22itemid%22:%5B%22001-116627%22%5D%7D> (vizualizat la 31.03.2026).

## Bibliografie:

1. Acordul O.M.P.I. cu privire la interpretări și fonogramele, semnat la Geneva , Hotărârea Parlamentului nr.1452-XIII din 28 ianuarie 1998, [Online], [https://www.agepi.md/sites/default/files/law/national/wipo\\_copyright2.pdf](https://www.agepi.md/sites/default/files/law/national/wipo_copyright2.pdf) (vizualizat la 21.03.2026)
2. Acordul privind aspectul comercial al drepturilor de proprietate intelectuală (TRIPS), [Online], [https://www.wto.org/english/docs\\_e/legal\\_e/27-trips.pdf](https://www.wto.org/english/docs_e/legal_e/27-trips.pdf) (vizualizat la 24.03.2026)
3. Agenția de Stat pentru proprietate intelectuală, <https://agepi.gov.md/>
4. Bernd Justin Jütte (University College Dublin), European Court of Human Rights rebukes Moldova for unauthorized and unremunerated use of artworks on commemorative coins, ,15 January 2021;
5. Cauza Melnychuk împotriva Ucrainei, [Online], <https://hudoc.echr.coe.int/eng#%7B%22itemid%22:%5B%22001-70089%22%5D%7D> (vizualizat la 20.03.2026)
6. Cauza Anheuser-Busch Inc. împotriva Portugaliei, [Online], <https://hudoc.echr.coe.int/eng#%7B%22languageisocode%22:%5B%22ENG%22%5D,%22appno%22:%5B%2273049/01%22%5D,%22documentcollectionid%22:%5B%22GRANDCHAMBER%22%5D,%22itemid%22:%5B%22001-78981%22%5D%7D>, pct. 72, (vizualizat la 14.03.2026)
7. Cauza AsDAC vs. Republica Moldova din 19 septembrie 2007 (Cererea nr. 47384/07), [Online], <https://hudoc.echr.coe.int/eng#%7B%22appno%22:%5B%2247384/07%22%5D,%22itemid%22:%5B%22001-116627%22%5D%7D> (vizualizat la 24.03.2026)
8. Cauza AsDAV vs. Republica Moldova, [Online], <https://hudoc.echr.coe.int/eng#%7B%22languageisocode%22:%5B%22FRE%22%5D,%22appno%22:%5B%2247384/07%22%5D,%22documentcollectionid%22:%5B%22CHAMBER%22%5D,%22itemid%22:%5B%22001-206726%22%5D%7D> (vizualizat la 24.03.2026)
9. Cauza Asociația „Drepturi de Autor și Conexe” vs BNM, [Online], [https://jurisprudenta.csj.md/search\\_col\\_civil.php?id=65453](https://jurisprudenta.csj.md/search_col_civil.php?id=65453) (vizualizat la 27.03.2026)
10. Cauza Asociația pentru Drepturi de Autor și Drepturi Conexe din Moldova („AsDAC”) împotriva Republicii Moldova, [Online], <https://hudoc.echr.coe.int/eng#%7B%22itemid%22:%5B%22001-116627%22%5D%7D> (vizualizat la 31.03.2026).
11. Cauza Bălan vs. Moldova (2), [Online], <https://agent.gov.md/comunicate-de-presa/balan-v-republica-moldova-nr-2/> (vizualizat la 28.03.2026)
12. Cauza Bălan vs. Moldova din 29 ianuarie 2018 (Cererea nr. 19247/03), [Online], <https://hudoc.echr.coe.int/eng#%7B%22itemid%22:%5B%22001-127424%22%5D%7D> (vizualizat la 30.03.2026)
13. Cauza Kamoy Radyo Televizyon Yayincilik ve Organizasyon A.S. împotriva Turciei, [Online], <https://hudoc.echr.coe.int/eng#%7B%22itemid%22:%5B%22001-192458%22%5D%7D> pct. 37 (vizualizat la 24.03.2026)
14. Cauza SIA AKKA/LAA împotriva Letoniei, [Online], <https://hudoc.echr.coe.int/eng#%7B%22itemid%22:%5B%22001-164659%22%5D%7D>, pct. 55 (vizualizat la 24.03.2026)
15. Cauza Smith Kline și French Laboratories Ltd împotriva Țărilor de Jos, [Online], <https://hudoc.echr.coe.int/eng#%7B%22itemid%22:%5B%22001-738%22%5D%7D> (vizualizat la 24.03.2026)
16. Consiliul European, Consiliul Uniunii Europene, [Online], <https://www.consilium.europa.eu/ro/policies/intellectual-property-rights/>, (vizualizat la 24.03.2026).
17. Constituția Republicii Moldova, Nr. 1 din 29-07-1994, [Online], [https://www.legis.md/cautare/getResults?doc\\_id=111918&lang=ro](https://www.legis.md/cautare/getResults?doc_id=111918&lang=ro), (vizualizat la 28.03.2026)
18. Convenția de la Berna (1886), [Online], <https://www.agepi.gov.md/sites/default/files/law/national/berne.pdf> (vizualizat 24.03.2026).
19. Convenția de la Paris (1983), [Online], [https://agepi.gov.md/sites/default/files/law/national/paris\\_0.pdf](https://agepi.gov.md/sites/default/files/law/national/paris_0.pdf) (vizualizat 24.03.2026).
20. Convenția de la Stockholm (1967), [Online], [https://www.wipo.int/en/web/treaties/convention/summary\\_wipo\\_convention\\_-\\_text=WIPO-Administered\\_Treaties-,Summary\\_of\\_the\\_Convention\\_Establishing\\_the\\_World\\_Intellectual\\_Property\\_Organization,the\\_treaties\\_that\\_WIPO\\_ad](https://www.wipo.int/en/web/treaties/convention/summary_wipo_convention_-_text=WIPO-Administered_Treaties-,Summary_of_the_Convention_Establishing_the_World_Intellectual_Property_Organization,the_treaties_that_WIPO_ad) ( vizualizat 24.03.2026).
21. Curtea Europeană a Drepturilor Omului, Ghid privind art. 1 din Protocolul nr. 1 la Convenția Europeană a Drepturilor Omului. Protecția proprietății, 2020, pag. 13
22. Declarația Universală a Drepturilor Omului, [Online], [https://www.ohchr.org/en/human-rights/universal-declaration/translations/romanian-romana\\_-\\_text=Preambul&text=prezenta\\_DECLARAȚIE\\_UNIVERSALĂ\\_A\\_DREPTURILOR,teritoriile\\_aflute\\_sub\\_jurisdictia\\_lor](https://www.ohchr.org/en/human-rights/universal-declaration/translations/romanian-romana_-_text=Preambul&text=prezenta_DECLARAȚIE_UNIVERSALĂ_A_DREPTURILOR,teritoriile_aflute_sub_jurisdictia_lor) (vizualizat la 31.03.2026)

23. Hotărârea CSJ, 9 iunie 2024, nr.3, Chișinău
24. Hotărârea de Guvern Nr. 880 din 22.11.2012, [Online], [https://www.legis.md/cautare/getResults?doc\\_id=19899&lang=ro#\\_ftnref3](https://www.legis.md/cautare/getResults?doc_id=19899&lang=ro#_ftnref3) (vizualizat la 30.03.2026)
25. European Court of Human Rights rebukes Moldova for unauthorized and unremunerated use of artworks on commemorative coins, [Online], <https://legalblogs.wolterskluwer.com/copyright-blog/european-court-of-human-rights-rebukes-moldova-for-unauthorized-and-unremunerated-use-of-artworks-on-commemorative-coins/>, (vizualizat la 31.03.2026).
26. Legea cu privire la drepturile de autor și drepturile conexe, nr. 139 din 2 iulie 2010
27. Loghinescu P., ”Protecția proprietății în sistemul Convenției Europene a Drepturilor Omului”, Teză de doctor în drept, 2024, p.56
28. Organizația Mondială a Proprietății Intelectuale, World Intellectual Property Organization (WIPO) [Online], <https://www.wipo.int/portal/en/index.html> (vizualizat 24.03.2026).
29. Protocolul nr. 1 la Convenție, [Online], [https://ier.gov.ro/wp-content/uploads/2020/10/Guide-Art.-1-Protocol-1\\_30.04.2020\\_RO.pdf#:~:text=Prezentul%20ghid%20a%20fost%20%C3%AEntocmit%20de%20Direc%C8%9Bia,oblig%C4%83%20Curtea.%20Poate%20suferi%20modific%C4%83ri%20de%20form%C4%83](https://ier.gov.ro/wp-content/uploads/2020/10/Guide-Art.-1-Protocol-1_30.04.2020_RO.pdf#:~:text=Prezentul%20ghid%20a%20fost%20%C3%AEntocmit%20de%20Direc%C8%9Bia,oblig%C4%83%20Curtea.%20Poate%20suferi%20modific%C4%83ri%20de%20form%C4%83), (vizualizat la 24.03.2026).
30. When Private International Law Meets Intellectual Property Law A Guide for Judges, disponibil [Online], [https://www.wipo.int/edocs/pubdocs/en/wipo\\_pub\\_1053.pdf](https://www.wipo.int/edocs/pubdocs/en/wipo_pub_1053.pdf) (vizualizat la 24.03.2026)

Copyright©CAZACU Doina, STAȘCOV Doina, 2026.

**Contacte/Contacts/Контакты:**

**CAZACU Doina.**

Doctor în drept, Conferențiar universitar,  
Universitatea de Stat din Moldova  
Chișinău, Republica Moldova.

**E-mail:** [doina.cazacu@yahoo.com](mailto:doina.cazacu@yahoo.com) ; <http://drept.usm.md>  
<https://orcid.org/0000-0002-0425-189X>

**STAȘCOV Doina.**

Studentă în anul III la Facultatea de Drept  
din cadrul Universității de Stat din Moldova,  
Chișinău, Republic of Moldova.

**E-mail:** [doina.stascov@justice.md](mailto:doina.stascov@justice.md);  
<https://orcid.org/0009-0006-9686-658X>